

om, hvorledes det ny Slags Paategninger skulle komme tilfælde. Man kan i saa Henseende tænke sig tre Maader. Det kan for det Første være overladt til Parternes frivillige Overenskomst, om Paategningen skal bruges eller ikke. Dernæst kan man vælge en anden Maade, nemlig berettigede den ene af Parterne eller begge til at forlange Paategningen med den Virkning, at hvis Medkontrahenten ikke opfylder hans Forlangende, medfører det visse Under for ham. Og endelig kan man gaa den tredje Vej at foreskrive, at Paategningen skal bruges saaledes, at intet Lyendeforhold af en vis Varighed skal anses retlig stiftet, medmindre der er givet en Paategning som den beskrevne i Lyendets Skudsmaalsbog. Af disse tre Maader har Lovforslaget valgt den mellemste, og hvorledes de Regler, der følge af dette Valg, ere, vil ses af § 7, 2det Stykke. Som de Herrer ville have bemærket, er det her, at den iøvrigt saa selvstændige Enighed i Udvalget er bleven brudt. Flertallet anser Lovforslagets Regler for antagelige; Mindretallet derimod har ikke kunnet forløse sig med dem. Mindretallet finder det uvigtigt at overgive Reglerne saaledes, som de ere givne i § 7, 2det Stykke, til Forstaaelse af de Paagjældende og til Anvendelse ved Domstolene, og det paahviler mig som Ordfører ogsaa for Mindretallet at begrunde dette nærmere. Hvor Parterne blive enige om, at Paategningen skal bruges eller ikke bruges, blive vi jo let færdige. Det gjælder derimod om at faae Regler, hvor Parterne ikke ere enige, og jeg skal da henpege paa, at § 7, efter at have sagt, at „enhver af Parterne i et Lyendeforhold er, forsaavidt ikke Andet vedtages, ved dets Stiftelse saa vel som ved dets Forlængelse, berettiget til at forlange en af ham selv og den anden Part underskrevet Paategning, der bestemt angiver Tjenestetidens Længde indført i Skudsmaalsbogen“, og efter endvidere at have fastsat, at „Husbonden er berettiget til saamtidig hermed“ — altsaa ikke senere — „at fordrø en af ham tagen Afskrift af den i Lyendets Skudsmaalsbog indførte Overenskomst om Lyendeforholdet bekræftet med Lyendets Underskrift“ — gaar over til at fastsætte Følgerne af en Negtelse af den de respektive Parter gjensidig tillagte Ret. Disse Anier i § 7 omhandle, saaledes som det mulig vil være set, et ikke ringe Antal Tilfælde. De omfatte det Tilfælde, at det er Husbonden, der forlanger Paategningen, og derunder falder det Tilfælde, om han forlanger den, før Tjenesten er tiltraadt eller efter. De omfatte endvidere det Tilfælde, at det er Lyendet der forlanger Paategningen, og derunder er igjen indbefattet de samme Undertilfælde som før nævnt, og endelig omfatte de det Tilfælde, at Husbonden forlanger Afskrift af Paategningen. De 6 førstnævnte Tilfælde kunne igjen indtræde første Gang, da Lyendeforholdet stiftes, eller naar det forlanges, siltiende eller ved udtrykkelig Overenskomst.

Det vil ses, at der kan udkomme et ikke ringe Antal Tilfælde; men jeg er overbevist om, at Thinget ikke ønsker, at jeg skal behandle alle disse Tilfælde, og jeg skal da undtage det, at Husbonden forlanger Paategning ved Stiftelsen af Lyendeforholdet, og det, at samme Forlangende stilles fra Husbondernes Side i Tilfælde af et Lyendeforholds siltiende Forlængelse. Jeg gaar da altsaa over til at omhandle det første Tilfælde. Med dette for Die har Mindretallet ikke kunnet skjønne rettere, end at Forholdet efter de i § 76 givne Regler stiller sig saaledes, at, naar — for at bruge de Udtryk, vi have tilladt os at bruge i Betænkningen — en tyendeføgende Husbond og et husbondsføgende Lyende mødes i Forhandling om Indgaaelse af et Lyendeforhold, maa Et af To ske: Enten kommer Bruagen af dette ny Slags Paategning paa Tale mellem Parterne, eller den kommer ikke paa Bane; et Credie gives ikke. Kommer den paa Tale, have vi et af tre Tilfælde, enten blive de enige om at bruge Paategningen, eller de blive enige om ikke at bruge Paategning, eller Husbonden forlanger det og Lyendet negter det. Naar saa Lyendet negter Paategning under Forhandling om Lyendeforholdets Stiftelse, og Husbonden fastholder sit Forlangende, saa er det umuligt at se andet, end at saa kommer intet Lyendeforhold i Stand, men saa nytter Reglen i § 7 altsaa ikke Husbonden. Det kan ikke nytte, at § 7 siger, at Husbonden er berettiget til at forlange Paategningen med de og de Følger, saafremt Lyendet negter den, naar disse Følger ikke indtræde, idet Lyendet trækker sig tilbage fra Forhandlingerne. Saaledes stiller Reglen sig for os under Forudsetning af, at Ordene: „ved dets Stiftelse“ skulle have deres naturlige, sprogrigtige Betydning, nemlig: under Forhandlingerne om Forholdets Stiftelse. Ordet „ved“ er et daarlign Forholdsord, thi det kan betegne en Mængde forskellige Forhold, men hvor det bruges i Lov saaledes som her i denne Forbindelse „ved Stiftelsen af et Retforhold“, der kan det efter Mindretallets Skjøn ikke paa nogen Maade gaa an at fortolke det saaledes, som at det skulde betyde: saadan ved det Lag af Forholdets Stiftelse, før, under eller efter dets Stiftelse; af en Fortolkning, der fører til og hviler paa en saadan Ubestemthed, bør Afgjørelsen af Parters Retforhold ved Domstolene ikke afhænge. Skulde nu imidlertid Ordene: „ved dets Stiftelse“ kunne betyde, hvad de formentlig ikke kunne: efter Forholdets Stiftelse, vilde saa, kan der spørges, Mindretallet have Noget at erindre mod Bestemmelsen? Eller hvis Ordene blive rent ubeladte, saaledes at altsaa paa enhver Tid af et Lyendeforholds Liv kunde Husbonden fremkomme med Forlangendet, vilde saa Mindretallet have Noget mod denne Bestemmelse? Vi bevare dette Spørgsmaal bekræftende. Vi kunne paa ingen Maade se, at det er rigtigt at give en Be-